

Akwụkwọ Daniel — Nọmba Otu Nari Iri Asaa na Abụọ

Onyinyo Fatima: Ikpughe Mmetụta Ekwensu nke dị n'azụ Ọhụụ Amụma nke Chọọchị Katolik

Jeff Pippenger
2024-04-02

Amụma Fatima bụ ọrụ nkwa nke Setan ji akwadebe Ụka Katolik ka ọ nyefee nzukọ ha n'aka ya mgbe ọ ga-eme onwe ya ka ọ bụ Kraịst, n'ihina ọ bụ “ọrụ nka kasinụ nke ike Setan—ihe ncheta nke mgbalị ya iji nọdụ onwe ya n'ocheeze ka o wee chikwaa ụwa dika ọchịchọ ya si dij.” Ndi na-agaghị erite uru site na àmà amụma nke na-akowaputa ọrụ Fatima n'idú Katolik, n'ihina ha achoghị ikwere n'ike Setan nwere imeputa ọrụ ebube, na-edobe onwe ha ka e duhie ha. Amụma Fatima metụtara ọgụ dij n'ime Katolik, na agha Katolik megide ekweghị na Chineke.

Agha Katolik na-ekwuru ekweghị na Chineke bụ isiokwu nke amaokwu nke iri anọ nke Daniel iri na otu. Ihe atụ nke ọgụ ahụ malitere n'afọ 1798, n'amaokwu nke iri anọ. O malitere site n'agha nke Napoleon, eze nke ndịda, jidere poopu n'agha n'afọ 1798, ma ihe àmà dij n'ime amaokwu ahụ na-ejedebe mgbe eze nke ugwu kpochapuru eze nke ndịda n'afọ 1989. N'ime akukọ ahụ (1798 ruo 1989), ndi mmegide abụọ ahụ, n'afọ 1917 na 1918, nke ọ bula n'ime ha ka e ji akara nke ihe nnochianya amụma gosi ya, nke na-ejikota àmà ha abụọ onụ, ebe a ka na-edobe isiokwu ukwu nke amaokwu ahụ. Amụma nke Fatima, n'enweghị mgbagha ọ bula, bụ amụma Setan, ma ọ bụ isiokwu nke Okwu amụma nke Chineke, ya mere ọ bụ akukọ ihe mere eme nke a ga-aghota nke oma.

“Naanị nchekwa dijiri mkpuru obi n'oge a bụ iju n'uzo ọ bula, Gini ka Onyenwe anyi na-agwa ohu ya? Okwu nke Onyenwe anyi na-adigide ruo mgbe ebighi ebi. Akwukwo Nso ga-aburiri akwukwo nduzi anyi, ma kama ikpo ndumodu amamihe nke mmadu, na inara nkwaputa nke ndi mmadu na-anwu anwu dika eziokwu nke Chineke, anyi kwesiri inyocha okwu amuma ahụ nke doro anya. Chineke ekwuola okwu, okwu ya kwa bu nke a puru idabere na ya, anyi aghaghikwa idabere okwukwe anyi n'elu “Otú a ka Onyenwe anyi kwuru.” Chineke chorọ ka anyi mutakwuo ihe omume ndi na-eme gburugburu anyi, ma jiri ha tunyere amuma di n'okwu ya, ka anyi wee ghota na anyi bi n'ubochi ikpezu. Anyi chorọ Akwukwo Nso anyi, anyi chokwara ima ihe e dere n'ime ya. A ga-akwughachi nwa akwukwo amuma nke na-arusi ọrụ ike ugwo ọrụ site n'mkpughe doro anya nke eziokwu, n'ihina Jisos kwuru, “Okwu gi bu eziokwu.”” Signs of the Times, October 1, 1894.

N'agha nnochị nke atọ, dika e gosiri ya n'amaokwu iri na atọ ruo iri na ise nke Daniel iri na otu, a na-ewebata ike ahụ nke na-ebuli onwe ya elu iji mee ka ọhụ ahụ guzosie ike. Amaokwu ahụ mezuru n'afọ 200 BC, mgbe “ndi Rom tinyere aka n'ihina eze nwata nke Ijipt,” ma “kpebie na a ga-echebe ya puo n'mbibi ahụ Antiochus na Philip zubere.” Amaokwu ahụ na akukọ ihe mere eme nke afọ 200 BC na-egosi na ozugbo tupu iwu ubochi Sonda, n'elu nkwenye nke ichebe onye nochiri Putin nke adighi ike, n'oge nke United States na United Nations (Seleucus na Philip nke Macedon) kpebisiri ike iweghara okèala Russia ma kee ha n'etiti onwe ha maka uru ha abụọ, Rom

nke popu (akwuna nke Taja) ga-amalite ikpo egwu ya, ka o na-amalite ipu ije ikwa iko ya na ndi eze nke uwa.

Afo 533, a ga-emegharikwa iwu Justinian n'oge ahụ dika e si gosiputa ya n'amuma n'Akwukwo Mkpughe isi nke iri na ato, amaokwu nke abuo, nke na-egosi na dragon ahụ (Rom nke ndi ogo mmuo), ga-enye papacy ihe ato.

Anu-ohia ahụ m huru dikwa ka agu, ukwu ya dikwa ka ukwu bea, onu ya dikwa ka onu odum: dragon ahụ wee nye ya ike ya, na ocheeze ya, na nnukwu ochichi. Mkpughe 13:2.

Dragon nke Rom ogo mmuo nyere papacy "oche" ya, (obodo Rom) n'afọ 330, mgbe Constantine bufere isi obodo ya gaa Constantinople. Clovis nyere papacy "ike" agha ya malite na 496, ma n'afọ 533 Justinian nyere papacy "ikike" ochichi obodo. Afo ise ka e mesiri, Rom ogo mmuo tinere papacy n'oocheeze, dika e gosiri ya n'amaokwu iri na isii, iri ato na otu, na iri ano na otu nke Daniel iri na otu. Mgbe United States meriri agha nnochi anya nke ato, papacy ga-emeri ike Komunist nke Russia nke bu isiokwu amuma Fatima. Agha nnochi anya ndi a na-eburu akara nke eziokwu, n'ihia na a na-emezu ogo ato ahụ niile site n'aka agha nnochi anya nke papacy.

Agha nnochi anya mbu na nke ikpeazu nke papacy bu United States (Protestantism nke dapuru n'ezi okwukwe). Agha nnochi anya nke etiti bu ndi Nazi nke Ukraine, ndi bukwa agha nnochi anya Katolik megide Communist Russia n'Agha Uwa nke Abuo. E nwere agha uwa ato, ma e nwekwara agha nnochi anya ato. Agha nke abuo n'ime ma agha uwa ma agha nnochi anya bu Nazism. Agha di ugbo a na Ukraine bu agha nke okela, nke mezuru amaokwu nke iri na otu na nke iri na abuo mbu n'agha Raphia. A na-emezu agha di na Ukraine ugbo a n'oge nke nke abuo n'ime iku ugboro ato nke Islam nke ahuhu nke ato, o bu ezie na Islam etinyeghi aka n'agha ahụ kpomkwem.

Mbu otiti ahụ megide ala ebube nke mmuo n'ubochi Septemba 11, 2001, otiti ikpeazu n'ime otiti ato ahụ bukwa n'oge iwu ubochi Sode, o bukwa megide ala ebube nke mmuo ozo. Otiti nke abuo n'ime otiti ato nke Islam nke ahuhu nke ato ahụ bu megide ala ebube ochie nke nkiti n'ubochi Oktoba 7, 2023. Agha ahụ na-eme n'otu ebe ahụ kpomkwem ebe Ptolemy meriri n'agha Raphia. Jizos kwuru na n'ubochi ikpeazu a ga-enwe agha na asiri agha.

Agha ndi ahụ Jisos kwuru maka ha na-eme n'akuko ihe mere eme mgbe mmetuta nke ohu o bua mezuru, o bukwa Ezikiel dere eziokwu ahụ. N'ime akuko ihe mere eme ahụ, a na-anochi anya obibia nke ahuhu nke ato nke Islam, agha nke abuo na nke ato nke agha nnochi anya, mmeghachi nke Agha Obodo Amerika, na mmeghachi nke Agha Mgbanwe Amerika. A na-emezu agha ndi a n'oge akuko ihe mere eme nke ikachasi akara ndi otu nari puku iri ano na ano, ma n'iwu Sode nke na-abia n'oge na-adighi anya Onyenwe anyi ga-ebulite ndi agha Ya dika okoloto ka agha uwa ikpeazu, nke ato, na-amalite, nakwa ka Islam nke ahuhu nke ato na-eme ka iwe ya megide mba di iche iche bawanye.

Unu ga-anukwa banyere agha na asiri agha: lezienu anya ka obi ghara ilo unu mmiri: n'ihia na ihe ndi a niile aghaghi imezu, ma ogwugwu ahụ abjabeghi. N'ihia na mba ga-ebili imegide mba, alaeze megidekwa alaeze: a ga-enwekwa unwu, na orja-ogbugbo, na ala oma jijiji, n'ebe di iche iche. Ihe ndi a niile bu mmalite nke mwute. Matiu 24:6-8.

N’oge a na-akara otu narị puku iri anọ na anọ ahụ, a na-akowaputa òtù abụọ nke ndị Chineke site n’ikike ha ihu na inu.

Ya mere m ji agwa ha n’ilu: n’ihi na, n’agbanyeghi na ha na-ahụ, ha anaghi ahụ; n’agbanyeghi na ha na-anu, ha anaghi anu, ha adighikwa aghota. Nime ha ka amuma Aizaya mezuru, nke na-asi, Site n’inu unu ga-anu, ma unu agaghi aghota; site n’ihu unu ga-ahụ, ma unu agaghi aghota ihe unu na-ahụ. N’ihi na obi ndi a emeela ka o sie ike, nti ha adighikwa anu nke oma, anya ha ka ha mechikwara emechi; ka o wee ghara ibu na n’oge obula ha ga-eji anya ha hu, were nti ha nu, were obi ha ghota, laghachi, ka m wee gwoo ha. Ma ngozi diri anya unu, n’ihi na ha na-ahụ; na nti unu, n’ihi na ha na-anu. Matiu 13:13–16.

N’oge ahụ, nke malitere na Septemba 11, 2001, Jizos kwuru, “unu ga-anukwa agha na asiri agha.” N’akwukwo Mkpughe, Jon na-anochi anya ndi na-anu olu Kraist.

Ano m n’ime Mmuo n’ubochi nke Onyenwe anyi, m wee nu n’azu m nnukwu olu, di ka uda opi. Mkpughe 1:10.

“Olu” ahụ o nuru di “ka opi,” opi bukwa akara nke agha, o nukwara olu ahụ n’azu ya. O wee tugharia ihu olu ahụ.

M wee tugharia ihu olu ahụ nke gwara m okwu. Mgbe m tughariri, ahuru m ihe ndoba oriona olaedo asaa; n’etiti ihe ndoba oriona asaa ahukwa, otu onye yiri Nwa nke mmadu, yikwasiri uwe ruru n’ukwu, ewerekwa ihe ike olaedo kee ya n’obi. Isi ya na ntutu isi ya di ocha dika aji anu, dikwa ocha dika snow; anya ya dikwa ka ire oku; ukwu ya dikwa ka ola kopa a nuchara anucha, di ka a ga-asi na e mere ka o ku oku n’ite-oku; olu ya dikwa ka uda nke otutu mmiri. O jidekwara kpakpando asaa n’aka nri ya; mma agha nko nke nwere ihu abuo siterekwa n’onu ya puta; odidi ihu ya dikwa ka anyanwu mgbe o na-enwu n’ike ya. Mgbe m huru ya, adaara m n’ukwu ya dika onye nwuru anwu. O wee bikwasi m aka nri ya, na-asi m, Atula egwu; Abu m onye mbu na onye ikpeazu. Mkpughe 1:12–17.

Ohu nke Kraist nke Jon huru mgbe o tughariri ihu olu ahụ, bu otu ohu ahụ Daniel huru n’isi nke iri, otu ohu ahụ Aizaya huru n’isi nke isii, na otu ohu ahụ Pol huru, mgbe o huru akuko ihe mere eme nke egbè eluigwe asaa ahụ.

“Iweda onwe onye n’ala adighi ekewapu onwe ya na idi nsọ nke obi. Ka mkpuruobi na-abiaru Chineke nso kari, ka a na-ewedata ya ma na-emeri ya kpankpan kari. Mgbe Job nuru olu nke Onyenwe anyi site n’etiti ifufe-oku ahụ, o tiri mkpu, si, ‘Akporo m onwe m asi, ma chegharia n’aja na ntụ.’ O bu mgbe Aizaya huru ebube nke Onyenwe anyi, ma nu ndi cherubim na-eti mkpu, ‘Nsọ, nsọ, nsọ ka Onyenwe nke ndi agha di,’ ka o tiri mkpu, si, ‘Ahuhu diri m, n’ihi na e bibiri m!’ Daniel, mgbe onye ozi ahụ di nsọ biakwutere ya, siri, ‘Ima mma m gbanwere n’ime m buru ire ure.’ Pol, mgbe e buliri ya gaa n’eluigwe nke ato, ma nu ihe ndi iwu na-akwadoghi mmadu ikwu, kwuru banyere onwe ya dika ‘onye di nta kara onye di nta n’ime ndi nsọ niile.’ O bu Jon a huru n’anya, onye dabere n’obi Jizos, ma hu ebube Ya, bu onye dara n’ihu ndi mmuo-ozu dika onye nwuru anwu. Ka anyi na-ele Onye Nzoputa anyi anya nso kari ma na-aga n’ihu ime nke a mgbe niile, ka anyi ga-ahụ ihe ga-eme ka anyi kwado n’ime onwe anyi ntakiri kari.” Signs of the Times, Eprel 7, 1887.

Mgbe Gabriel kowara Daniel ohuu ahụ, o weputara ihe omume amuma nke isi nke iri na otu. Ihe omume ndi ahụ bu nkowa nke agha, ma n'ime nnochiteanya nke agha ndi ahụ, ohuu na-akpata ihe, ya bu "mareh" nke nwanyi, e gosiputara dika "marah," mere ka a gbanwee Daniel n'onyinyo nke Kraist. Mgbe Kraist kwuru na unu ga-anu maka agha na asiri agha, O na-akowaputa agha ndi e deputara n'isi nke iri na otu nke Daniel. O gara n'ihu kowaputa na, iji hu ohuu ahụ nke na-eme ka a gbanwee onye na-ele ya anya n'onyinyo Ya, i ghaghị itugharia azu, n'ihu na olu ahụ di n'azu gi. Agha ndi a nochiri anya ha n'Daniel isi nke iri na otu bu nkowa nke agha ndi mere n'akuko ihe mere eme gara aga. Site n'inu maka agha ndi ahụ n'oge gara aga, a na-akuzi mmadu banyere akuko ihe mere eme nke na-eme ugbu a, ma o bu naani ma o buru na mmadu ahụ nwere anya ihu uzọ na nti inu ihe.

Mgbe Ezikiel dere na oge ga-abia mgbe a gaghizi eme ka ohuu ahụ di ogologo, o bu n'ihe metutara ohuu Ezikiel banyere ebe nsọ nke eluigwe, ebe, n'etiti ihe ndi ozo, Ezikiel huru "wiil n'ime wiil," nke Sista White kowara di ka mgbagwoju anya nke mmekorita ihe omume mmadu.

"N'akuko osimiri Kebar, Ezikiel huru ifufe-oke nke yiri ka o na-abia site n'ugwu, 'igwe-ojii di ukwu, na oku na-apiakota onwe ya, ihè kwa gbara ya gburugburu, ma site n'etiti ya puta ihe di ka agba amba.' Otutu wheel, ndi na-agafe ibe ha, ka ihe anọ di ndu na-eme ka ha na-agaghari. Elu nke ihe ndi a niile 'ka oyiyi nke ocheeze di, di ka odidi nkume safaya: ma n'elu oyiyi nke ocheeze ahụ ka oyiyi di ka odidi mmadu nokwasiri n'elu ya.' 'Ma n'etiti ndi cherubim ka e huru odidi aka mmadu n'okpuru nku ha.' Ezekiel 1:4, 26; 10:8. Wheel ndi ahụ di mgbagwoju anya nke ukwu n'usoro nhazi ha nke na, n'ile ha anya mbu, ha yiri ka o bu ogbaaghara; ma ha na-agaghari n'ime nkwekorita zuru oke. Ndi di n'eluigwe, ndi aka ahụ di n'okpuru nku ndi cherubim na-akwado ma na-eduzi, bu ndi na-akpali wheel ndi a; n'elu ha, n'elu ocheeze safaya ahụ, no Onye Ebighi Ebi; ma gburugburu ocheeze ahụ ka egwurugwu di, ihe nnochianya nke ebere Chineke."

"Dika mgbagwoju anya ndi yiri wheel no n'okpuru nduzi nke aka ahụ di n'okpuru nku ndi cherubim, otu a kwa ka egwuregwu mgbagwoju anya nke ihe omume mmadu di n'okpuru ochichi nke Chineke. N'etiti ogu na mkpotu nke mba di iche iche, Onye ahụ nke no odu n'elu ndi cherubim ka na-eduzi ihe omume nke uwa.

"Akuko ihe mere eme nke mba di iche iche ndi, otu n'azu nke ozo, ejirila oge na onodu e kenyerere ha, na-agba ama n'amaghi ama banyere eziokwu ahụ nke ha onwe ha amaghi ihe o putara, na-agwa anyi okwu. Mba o bu na onye obula nke taa ka Chineke ekewaputara onodu n'ime nnukwu atumatu Ya. Taa a na-eji udo olulu ahụ di n'aka Onye na-adighi eme njehie atu ndi mmadu na mba di iche iche. Ha niile na-ekpebi odinihu ha site n'nhoputa nke aka ha, Chineke onwe Ya na-achikwa ihe niile ka e wee mezuo nzube Ya.

"Akuko ihe mere eme nke nnukwu ONYE AHU BURU M deputara n'Okwu Ya, na-ejikota njiko n'azu njiko n'agbu amuma, site na ebighi ebi nke gara aga ruo na ebighi ebi nke ga-abia, na-agwa anyi ebe anyi no taa n'usoro nke ogbo di iche iche, na ihe a puru itu anya ya n'oge na-abia. Ihe niile amuma buru n'amuma na o ga-emezu, ruo n'oge ugbu a, ka e deputala n'akwukwo ibe nke akuko ihe mere eme, ma anyi puru ijide n'aka na ihe niile ka ga-abia ga-emezu n'usoro ya.

“A kowara n’uzo doru anya n’Okwu nke eziokwu mmeri ikpeazu a ga-emeri ochichi niile nke uwa. N’amuma e kwuru mgbe a kpoputara ikpe sitere n’aka Chineke megide eze ikpeazu nke Izrel ka e nyere ozi a.” Education, 178, 179.

Ukwu ndi ahụ di mgbagwoju anya, nke n’ile anya mbu yiri ka ha no n’ogbaaghara, bu mmeghari di mgbagwoju anya nke ihe omume mmadu di ka e si anochi anya ha n’esemokwu na mkpotu nke mba di iche iche. Akuko ihe mere eme nke Kraist kpoputara n’Okwu Ya na-agwa anyi ebe anyi no, ma n’ime ime otu ahụ o na-akowaputa mbibi ikpeazu nke ochichi niile nke uwa. Oge nke ika akara nke otu nari puku iri ano na ano puku bu ebe mmetuta nke ohu o bu na-emezu, ma n’ime akuko ihe mere eme ahụ, ukwu ndi ahụ na-anochi anya agha na asiri agha ndi Kraist kporo “mmalite nke ihe mgbu”. Mmalite nke ihe mgbu bidoro na Septemba 11, 2001, n’ihi na o bu mgbe ahụ ka oge nke ika akara nke otu nari puku iri ano na ano puku bidoro, ma mmuo ozi nke ika akara na-etinye akara Ya n’ahụ ndi na-asu ude ma na-eti mkpu n’ihi aru aru nile a na-eme n’ime nzuko na n’ala ahụ.

Agha ndi di n’ala ahụ na-amiputa iru uju n’ime ndi na-ahụ ma na-anu ihe agha ndi ahụ nochiri anya ya. Akuko ihe mere eme nke ika akara ahụ na-akowaputa ikpochapu ikpeazu nke alaeze niile nke uwa, a na-esokwa ikpochapu alaeze ndi ahụ n’akuko amuma nke oge gara aga. Mgbe Aizaya, n’isi nke isii, huru otu ohu ahụ Jon, Daniel, Ezikiel, Job na Pol huru, o weputara onwe ya ka o zie ozi ahụ maka oge ahụ, ma o juru ogologo oge ole ka o ga-adị mkpa ka o na-ezi ozi ahụ?

Ozokwa, anuri m olu Onyenweanyi, na-asị, Onye ka M ga-eziga, onye kwa ga-aga n’ihi anyi? Mgbe ahụ, asiri m, Lee m; zipu m. O wee si, Gaa, gwa ndi a, Nunu n’ezie, ma unu aghotakwala; hunu n’ezie, ma unu aghotakwala. Mee ka obi ndi a buru oke aru, mee ka nti ha di aru, mechikwara anya ha; ka ha ghara iji anya ha hu, ma jiri nti ha nu, ma jiri obi ha ghota, ma laghachi, ka e wee gworo ha. Mgbe ahụ, asiri m, Onyenweanyi, ruo ole mgbe? O wee zaa, Ruo mgbe obodo ndi ahụ ga-abu mkpomkpo ebe, na-enweghi onye bi n’ime ha, na ulu ndi ahụ enweghi mmadu, ala ahụ kwa burukwa ebe togboro n’efu kpmkpam, Ma Onyenweanyi ewepu ndi mmadu n’ebe di anya, ka ihapu n’ala ahụ burukwa nnukwu ihe n’etiti ya. Aisaia 6:8–12.

Aziza e nyere Aizaya bu na o ga-adị ya mkpa ikpasa ozi ahụ ruo mgbe “a ga-emebi ala ahụ kpmkpam.” A na-enye ozi nke ikara n’oge agha, a na-akowaputakwa agha ahụ kpomkwem dika nkowa nke ohu “marah” nke ndi amuma niile huru. E mere ozi nke mputa iji mputa ahumihe nke ime, ma o bu naani n’ime ndi “ga-anu.”

Njiko nke agha nnochi anya Poptu nke ndi Nazi n’Agha Uwa nke Abu, kwekoru, ahiri n’elu ahiri, na agha nnochi anya nke abuo n’agha nnochi anya nke abuo, ma Agha Uwa nke Abu n’onwe ya kwa kwekoru n’agha nnochi anya nke abuo. Njiko nke agha nnochi anya nke abuo na agha okela nke Raphia nke a na-emeghari ugbu a na Ukraine, jikotara n’uzo mpaghara na mbuso agha nke abuo nke Islam nke ahuhu nke ato, nke malitere na Oktoba 7, 2023, ma na-anochi anya wiil amuma di n’ime wiil.

N’afu 1999, e biputara otu akwukwo John Cornwell dere. N’oge ahụ, John Cornwell bu Okenye Onye Okà Nnyocha na Jesus College, na Cambridge di n’England, burukwa onye nta akuko na

onye odeakwukwo nwetara otutu ihe nrite. Akwukwo ahụ tulerere oru pope nke Rome onye chirị n'oge Agha Uwa nke Abuọ. Akwukwo ahụ malitere site n'akuko banyere nna nna pope ahụ ga-abia n'odinihu, onye bu aka nri Pope Pius IX, onye a maara di ka Pio Nono. N'afọ 1849, igwe ndi Republican wakporo ogige Vatican, Pope Pius IX wee gbapu n'obodo Rome. Nwoke o kporo soro ya gaa n'ogbo ndu n'ala ozo bu nna nna Eugenio Pacelli. Eugenio Pacelli bu nwa nwa nwoke nke aka nri Pope Pius IX, o mechakwara buru Pius XII; a kporokwa akwukwo ahụ e dere banyere Eugenio Pacelli Hitler's Pope, The Secret History of Pius XII.

N'akwukwo ahụ, Cornwell na-enyocha okè Pope Pius XII, onye a na-akpobu Kadinal Eugenio Pacelli, si mara banyere ma zaghachi mkpagbu ndi Juu nke ochichi Nazi mere n'oge Agha Uwa nke Abuọ. O na-egosi na nkiti oha Pope Pius XII nakwa enweghi ihe o mere iji kato Mgbugbo Oké Onunọ ahụ gosiputara nduzi ya na-adighi omume oma n'oge agha ahụ.

Cornwell na-enye ihe ndabere nke akuko ihe mere eme banyere ochichi papal nke Pius XII, gunyere ndabere ya n'oru diploma na mgbagwoju anya nke onodu ndoro ndoro ochichi nke oge ahụ. O na-enyocha uzọ Vatican si mee ihe n'imeso Nazi Germany. Cornwell na-akowaputa na Pius XII dara n'ikpopta olu megide Holocaust na n'itinye aka n'onodu ndi Juu a na-akpagbu n'aha ha, n'ihu na ya, dika Kadinal n'afọ 1933, emeela ka e nwee nkwekọrta concordat na Hitler nke kwere nkwa nrubeisi ndi Katolik nye oru Hitler.

Anyi ga-aga n'ihu n'omumu a n'isiokwu na-esonu.

Mgbe Agha Uwa nke Abuọ gasiri, ufodu ndi omekome agha Nazi jisiri ike gbanahu ikpe ziri ezi site n'igbaga mba di iche iche, gunyere otutu ndi di na South America. Uzọ ndi bu isi ha jiri gbanahu ma rute South America gunyere:

Uzọ mgbapu zoro ezo: Uzọ mgbapu zoro ezo bu uzọ nzuzo di iche iche otu na nhazi digasi iche iche, gunyere Uka Katolik na ulo oru ogugu isi ndi na-enwe omiiko, hiwere iji nyere ndi Nazi na ndi mgbapu ndi ozo aka isi na Europe gbapu. Uzọ ndi a na-agunyekari iji njirimara ugha, akwukwo e meghariri emeghari, na netwoku izochi mmadu n'uzo aghugho, iji kwado njem ha ruo n'ebe nchekwa, gunyere South America.

Akwukwo ikike adigboroja: Otutu ndi Nazi gbara oso nwetara paspotu adigboroja, visa, na akwukwo njem ndi ozo e mere adigboroja iji zoo ezi njirimara ha ma gbanahu ijide ha. Ha jiri akwukwo ndi a gafee mba ndi na-anopu iche ma o bu ndi na-akwado ha tupu ha eruo South America.

Mmekorita ndi ochichi n'ime ya: N'onodu ufodu, ndi ochichi nwere mmetuta ebere na mba ndi di na South America leghaara idi adi nke ndi Nazi gbapuru agbapu anya ma o bu nyere ha aka n'oru izere ijide ha. Ufodu goomenti, karisia ndi nwere ochichi aka ike nke nwere omiiko n'ebe echiche Nazi no, nyere ndi a ebe mgbaba.

Uzọ mgbapu iwu: Ufodu ndi omempu agha ndi Nazi jiri ohere oghere di n'iwu ma o bu iwu izipu ndi a na-achọ ikpe na mba ndi di na South America na-adighi ike mee ihe iji zere izipu ha azu na Europe, ebe a ga-ekpe ha ikpe n'ihu mpu ha.

N'ozuzu, ngwakota nke ratlines, akwukwo e ji aghugho meputa, imeko aka nke ndi ochichi, na oghere iwu kwere ka ndi omekome agha Nazi gbapu gaa South America ma zere ikpe ziri ezi ruo otutu afọ mgbe Agha Uwa nke Abu kwusiri. ChatGPT, March, 2024.